

Upsin gevur nógvar tímalønir

**Hóast nógur upsi er
komin upp á land
seinastu tíðina, og
upsaprísurin harvið
hefur verið rættiliga
lágur, skapar fiskurin
nógv arbeiði á virkj-
unum kring landið.
Seinasta leygardag
arbeiddu tey á trim-
um virkjum hjá
Føroya Fiskavirking
fyri at fáa tann nógva
upsan undan**

FISKIVINNA

Vilmund Jacobsen
vilmund@sosialurin.fo

Í seinastu viku kom rættiliga nógur upsi upp á land kring landið. Hetta gjørdi, at tað av álvara stóð á hjá virkjunum at taka ímóti, og sum skilst var lítið at heinta við sølu av fiskinum uttanlands, tí heldur ikki har fekst nakar serligur prísur.

Upsin hevur leingi verið rættiliga smáur, men í heyst hevur hann verið heldur frægari til stóddar, tó at miðalvektin í eini upsast sjáldan liggur omanfyri 2 kilo fyri hvønn fiskin.

Ein bati var at hóma í

upsaprísinum fyrr í heyst, og prísurin hevur ligið um 3,50 krónur fyri kilo. Men nú útboðið gjørdist so ógvuliga stórt, fall prísurin í summum færum heilt niður í 2 krónur fyri kilo.

Og tað er rættiliga lágur prísur hjá skipum og mann-ingum.

Sum skilst, eru nøkur av upsaskipunum, sum landaðu í síðstu viku, farin á Íslandsryggin at royna eftir hvítum fiski fyri at vita, um tað kann geva nakað, nú prísurin á toski hevur verið góður.

Arbeiddu leygardagin

Jákup Eli Thomsen, virkisleiðari á Fiskavirking í Vestmanna, sigur, at tað rættiliga stóð á hjá virkjunum at fáa upsan, sum kom upp á land í síðstu viku, undan.

- Try á virkjunum hjá Føroya Fiskavirking – virkini í Vestmanna, Havn og Saltangará – arbeiddu øll seinasta leygardag, og í Vestmanna arbeiddu tey í tvey-skiftivakt.

Hann sigur, at á virkinum í Vestmanna arbeidda tey burtur av í tvey-skiftivakt, og stívlaga 50 fólk eru á

- Vit hava gott og støðugt arbeiðsfólk, men eg kundi hugsað mær, at vit høvdu nakrar royndar reinskerarar aftrat, sigur nýggi virkisleiðarin á Fiskavirking í Vestmanna, Jákup Eli Thomsen

hvørji vaktini.

- Vit leggja dent á at virka upsan til portiónir, men nakað fer eisini í blokk – alt eftir, hvussu fiskurin er til dygdar.

Jákup Eli sigur, at virkið í Vestmanna arbeiddir eini 150-160 tons av upsa um vikuna, men hetta avhongur av, hvussu miðalvektin er.

- Tað er ógvuliga fáir dagar, har miðalvektin á fiskinum liggur omanfyri 2 kilo. Gjarna er vektin niðanfyri – og onkuntíð

heilt niðri á 1,4 kilo í miðal.

Síðan Jákup Eli Thomsen tók við leiðsluni á virkinum í Vestmanna, 1. oktober í ár, hevur ikki tann stóra broytingin verið í stóddini á upsanum.

- Men eg havi skilt, at fiskurin var uppافتur smærri í vár, sigur hann.

Nógvir arbeiðstímar

Hóast upsin framhaldandi er smáur, og prísirnir vóru í botni í seinastu viku,

so gevur fiskurin kortini nógvar arbeiðstímar á virkjunum.

- Vit arbeidda sum nevnt í tvey-skiftivakt, og eg haldi ikki, at nakar dagur er dottin burtur ímillum, síðan eg byrjaði á virkinum fyri hálvum triðja mánaði síðan.

Hann sigur, at nú nøkur av upsaskipunum fóru á Íslandsryggin at royna eftir hvítum fiski, kann henda, at onkur lítill steðgur verður, men tað er ikki vist.

- Síðan eg byrjaði í Vestmanna, hevur verið neyðugt at arbeitt einar tveir ella tríggjar leygardagar, tá ið mest hevur verið at gera.

Jákup Eli Thomsen sigur, at virkið hjá Fiskavirking í Vestmanna hevur gott og støðugt arbeiðsfólk, men hann kundi hugsað sær at havt nakrar royndar reinskerarar aftrat.

Framhald av síðu 21

at samanvavstur av banka- og handilsvirksemi var orsök til, at Landmandsbankin kom í trupulleikar í 1922. Við lóg varð henda mannagongd forboðin tá, og somu reglur eru galdandi enn í dag fyri bankar og bankastjórar. Í flestu ídnaðarlondum er samanblanding av bankum og vinnulívi forboðin, men tað er tó framvegis loyvt eitt nú í Týsklandi og Japan. Eisini í hesum báðum londum eru myndugleikarnir í iva um tað rætta í skipanini.

Tá íslendingar herfyri keyptu Magasin du Nord, vóru fleiri í danska fíggarheiminum ivasamir, hvussu haldgóð íslenska

ekspansjónin víða um lond er, men ongin hevur viljað lagt navn til ívan. Ein kelda sigur við Berlingske Tidende:

“Tað er sera trupult at skilja, hvat tað er, sum hendir. Ivaleyst hevur Ísland ein sterkari búskap, enn vit vanligaliga halda. Har er ikki bara fiskur. Man tá tað er sagt, muga vit eisini siga, at íslendsku bankarnir tykjast at hava sagt tyngdarlógini farvæl.”

Keldan sipaði til, at kursirnir á partabrønum í íslenskum bankum rúka uppeftir við fúkandi ferð. Partabrøvini hjá Kaupthing eru hækkað 100% í ár. Tað hevur við sær, at bankarnir kunna tekna nýggjan partapening við høgum kursi, og tí gerst tað lætt at keypa

Magasin du Nord og aðrar stórar fyrirkur.

Casper Rose á Handilsháskúlanum í Keypmannahavn sigur, at tá leiðslan í einum banka sjálv eigur nógvar partabrøv er vandi fyri, at hon arbeiddir við stuttíðarvøkstri í huga. Tað kenna vit frá mongum skandalumálum í USA, har leiðslan hevur virkað fyri at fáa stóran vinning skjótast gjørligt, so at leiðararnir hava kunnað loyst sín forkeypsrætt inn, sigur hann. Her skal tó viðmerkjast, at skipanin við forkeypsrætti sum nevnt er tikin av í Kaupthing.

Triggir teir størstu bankarnir í Íslandi - Kaupthing, Íslandsbanki og Landsbanki - víga tungt á íslenska virðisbrævamarkn-

aðinum við sínum egnu partabrønum. Tað eru ikki meira enn 40 fyrirkur skrásettir á hesum virðisbrævamarknaði. Teirra marknaðarvirði er tilsamans umleið 42 mia.kr.

Um allan heim falla kursirnir á virðisbrævamarknaðinum. Uttan í Íslandi, og tað ger íslendingar færa fyri at fara víða um lond og keypa fyrirkur, sum stórkapitalurin í teimum stóru londunum himprast við at keypa.

Tað ljóðar sum eitt ævintýr? Men fer tað at halda? Er tað eitt ævintýr í kyksendi?

Einaferð høvdu danir eitt, sum kallaðist Nordisk Fjer, og sum ekspanderaði vilt. Tann bløðran brast, og síðani hevur Nordisk Fjer

verið nýtt sum ræðing og ávaring í fleiri londum.

Vónandi verður endin ikki, at frændur okkara íslendingar fáa ein frammáná, ið líkist Nordisk Fjer ella kjaftfiskinum, vit finga fyri 10-15 árum síðani.

Keldur

Berlingske Tidende:
3.12 Eigil Evert: Kapitalisme på islandsk
3.12 Eigil Evert: Banktilsyn bekymret for islandske banker
3.12 Baugur Group
4.12 Ole Mikkelsen: Frygt for kortsigtede interesser i Kaupthing Bank
4.12 Eigil Evert: Hurtige kasketskift på Island
4.12 Eigil Evert: Bankfolk scorer kassen på vækst
6.12 Ole Mikelsen: Flyvende formand fra Island
9.12 Ole Mikkelsen og Eigil Evert: Islænderne sender FIH mod øst

Aftenposten:

28.8 Nye børs-eventyr i vintepå sagaøya
28.10 Kaupthing Banks delårsrapport januar-september 2004
1.11 Peter Markovski: Må ut for å vokse
1.11 Peter Markovski: Islandske banker vil tage Norge

Heimasíðan hjá Kaupthing í Íslandi og Føroyum
Heimasíðan hjá Baugur

Heimasíðan hjá Føroya Sparikassa 22.11

22.11 FIH Erhvervsbank: Salg av Kaupthing Bank A/S i Danmark

13.12 Eftir áheitan frágreiðing frá Per Højgaard í Føroya Sparikassa um stovnan av Kaupthing og ognarviðurskifti